

Republika e Kosovës - Republika Kosova - Republic of Kosovo
Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural
Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja
Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Developement

TREGU I SPECIT

Nëntor, 2015

**DEPARTMENTI I ANALIZAVE EKONOMIKE DHE
STATISTIKAVE BUJQËSORE**

ANALIZA E TREGUT TË SPECIT

Nëntor, 2015

Parathënie

Analiza e tregut të specave e punuar në mënyrë të detajuar nga Departmenti i Analizave Ekonomike dhe Statistikave Bujqësore si qëllim ka ofrimin e një dokumenti i cili ka të përbledhura të gjitha të dhënat e tregut të specave në Kosovë.

Në këtë analizë shtjellohen të dhënat e prodhimitarisë vendore, eksportit dhe importit të specave (importi dhe eksporti i specave të freskët si dhe ekivalente të tyre e që nënkupton, produktet e përpunuara të konvertuara në produkt të freskët), çmimeve të specave vendorë si dhe atyre të importuar, madhësisë së tregut, mbështetjes së sektorit të specave si dhe konkluzionet finale mbi këtë analizë.

Rëndësia e pasqyrimit të dhënavëve përfshirë gjendjen e specit në treg qëndron në faktin e mundësisë së investimeve në këtë sektor, e që do të ndikonte në rritjen e punësimit dhe zhvillimin ekonomik të vendit në përgjithësi.

Tregu i specit

Si rezultat i kushteve të favorshme klimatike speci është një ndër kulturat e cila kultivohet në masë të madhe në Kosovë. Sipas të dhënave të Agjencionit të Statistikave të Kosovës në vitin 2013 janë mbjellur 3,686 ha me specia. Sipërfaqja e mbjellur në vitin 2013 përfaqëson njëherit edhe sipërfaqen më të madhe të kultivuar

me specia në periudhën '09-'13. Në këtë periudhë mesatarisht 23% e sipërfaqes së përgjithshme të mbjellur me perime ka qenë e mbjellur me specia. Kosova për të përbushur nevojat vendore importon gjithashtu një sasi të konsiderueshme të specave.

1 Prodhimtaria vendore

Sipas të dhënave të Agjencionit të Statistikave të Kosovës gjatë vitit 2013 prodhimtaria e specave ka qenë 72,928 ton. Për tu përbushur nevojat vendore Kosova ka importuar edhe 9,890 ton specia të freskëta dhe 503 ton ekuivalent të specit duke bërë që furnizimi total te jetë 81,974

ton brenda vtitit. Gjatë kalkulimit të sasisë së importit të specit si vit për kalkulim nuk është përdorur viti kalendarik mirëpo të dhënat vjetore janë llogaritur nga muaji Korrik kur fillon sezona e vjetjes së specit deri në fund të muajit Qershori të vitit tjetër kur edhe fillon sezona ardhëshme.

2 Zhvillimi i tregtisë

Kosova për të përbushur nevojat vendore për konsum importon vazhdimesh spec. Sasia më e madhe e importit të specit është gjatë muajve Prill-Qershori, ndërsa në muajin Korrik fillon të bie sasia e importit dhe kjo si rezultat i pranisë së prodhimtarisë vendore. Nga muaji Korrik, Kosova gjithashtu fillon të eksportoj një sasi të specave, ku sasia më e

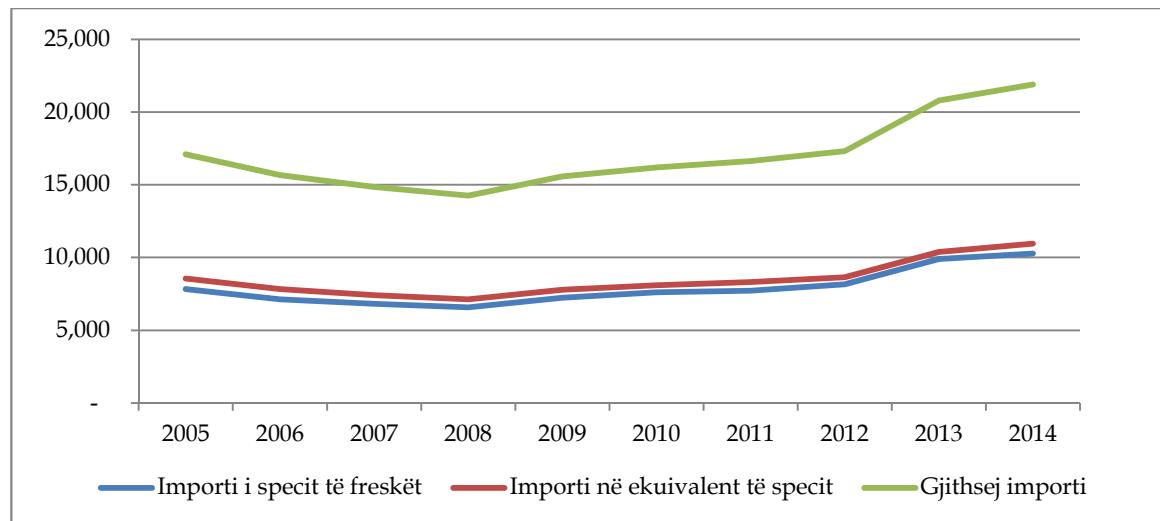
madhe është gjatë muajit Shtator kur prodhimtaria vendore arrin vlerat më të larta. Prodhimi i përgjithshëm vendor mbulon 89% të nevojave të brendshme dhe pjesa tjetër e mbetur prej 11% mbulohet nga importi. Gjatë periudhës 2010-2014 janë eksportuar mesatarisht rrëth 1,754 ton specia të freskët në vit dhe 419 ton ekuivalent të specit.

2.1 Importi i specit

Gjatë periudhës 2005-2014 sasia mesatare e specave të importuar ka qenë 8,512 ton, 93% e së cilës është importuar si spec i freskët dhe 7% si ekvivalent i specit.

Shikuar në aspektin kohor që nga viti 2005 deri në vitin 2014 importi i specit ka shënuar ngritje dhe rënie të lehta, e kjo ka ndodhur si rezultat i disponueshmërisë së prodhimit vendor.

Figura 1: Importi i specave 2005 – 2014 në metrik ton

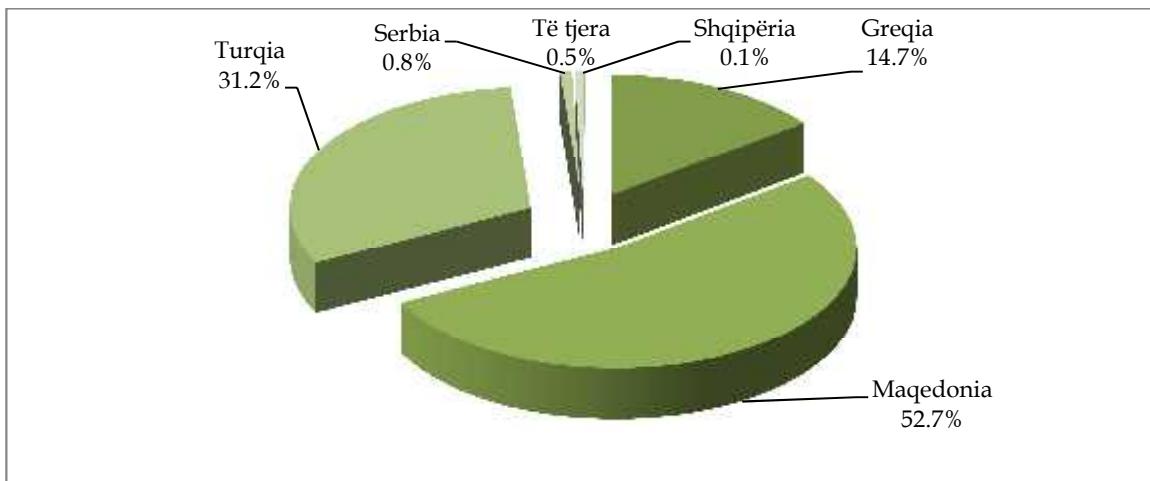
Burimi: DAESB-MBPZHR

Kosova, për të përbushur nevojat vendore për konsum importon spec gjatë tërë vitit. Sasia më e madhe e importuar brenda vitit shënon gjatë muajve Prill-Korrik duke pasuar me një rënie në muajt në vijim, kur edhe fillon të jetë i pranishëm në treg prodhimi vendor. Figura në vijim pasqyron sasinë e importuar të specit sipas shteteve gjatë vitit ekonomik¹ '14-'15.

Nga sasia përgjithshme e specit të importuar, 53% është importuar nga Maqedonia, vlera e së cilës është 2,045,848 €. Turqia me 31% dhe Greqia me 15% gjithashtu paraqesin vendet nga ku Kosova ka importuar sasi të konsiderueshme të specit për vitet '14-'15.

¹ Periudha kohore prej kur fillon vjetja e deri në vitin e ardhëshëm kur vjetja tjetër.

Figura 2: Importi i specit 2014/2015 sipas vendeve

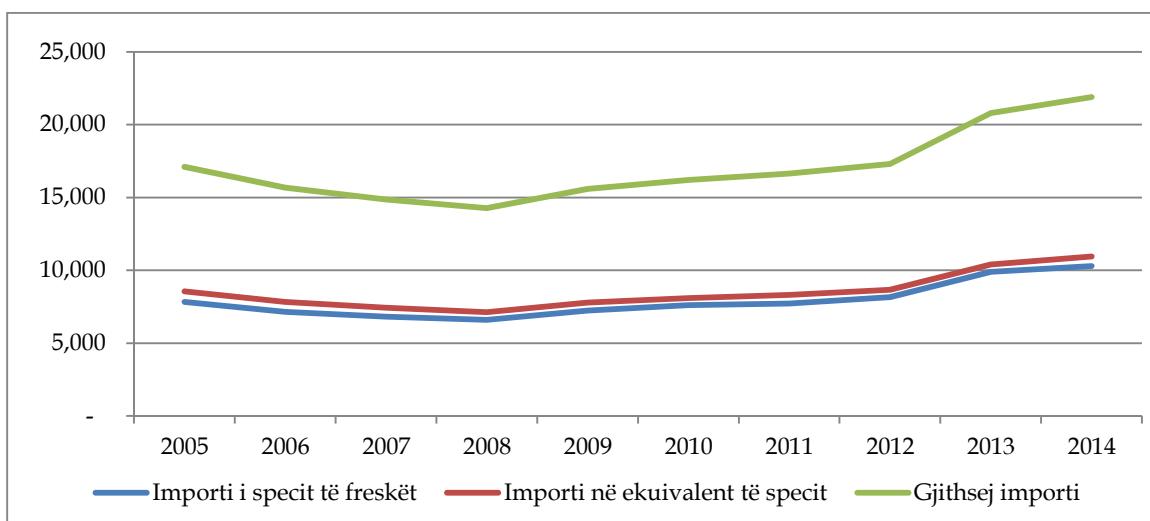
Burimi: DAESB-MBPZHR

2.2 Eksporti i specit

Sasia mesatare e eksportuar gjatë viteve 2005-2014 arrin shifrën prej 1,708 ton. Kjo shifër paraqet 81% të sasisë së eksportuar si spec i freskët dhe 19% si ekvivalent i specit. Në figurën 3 është paraqitur sasia e

eksportuar gjatë viteve 2005-2014. Gjatë këtyre viteve ka pasur luhatje të mëdha të sasisë së eksportuar. Viti 2010, paraqet vitin ku është eksportuar sasia më e madhe e specit.

Figura 3: Eksporti i specave 2005- 2014 në metrik ton

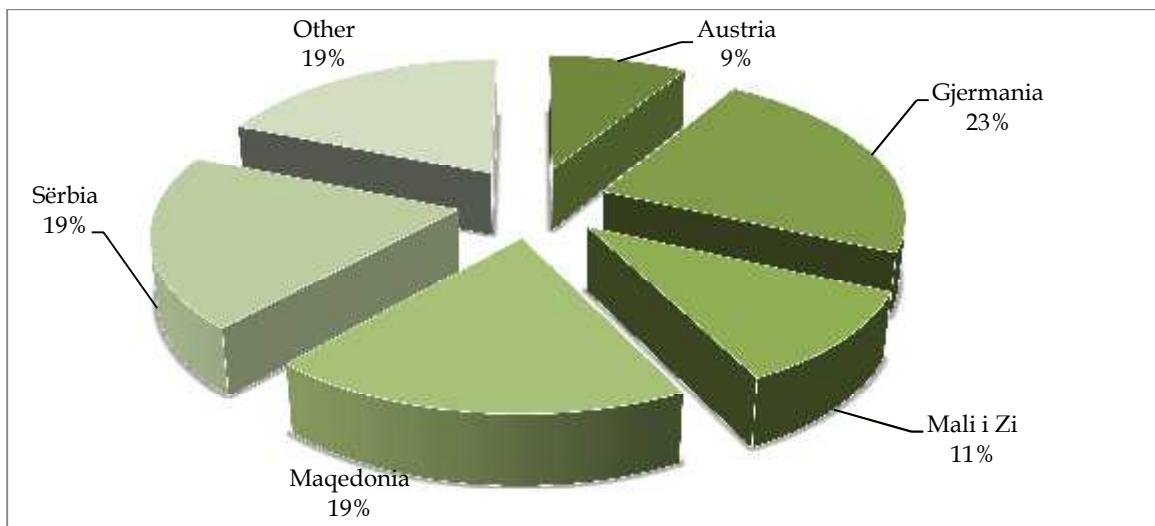

Burimi: DAESB-MBPZHR

Në figurën 4, janë paraqitur shtetet ku Kosova ka eksportuar sasinë më të madhe të specave gjatë viteve '14-'15. Sasia më e madhe e eksportuar gjatë kësaj periudhe ka qenë në Gjermani me 23% nga sasia e

përgjithshme, vlera e së cilës është 161,202 €. Gjithashtu, Kosova ka eksportuar speca edhe në Serbi (19%), Maqedoni (19%) dhe në shtetet e tjera europiane (39%).

Figura 4: Eksporti i specit 2014/2015 sipas vendeve

Burimi: DAESB-MBPZHR

2.3 Bilanci tregtar i specit

Bilanci tregtar i tregut të specit gjatë viteve 2005-2014 nuk ka pasur luhatje të mëdha. Në figurën e mëposhtme paraqitet raporti në mes eksportit dhe importit ku shohim se, mbulushmëria më ulët ka qenë në vitin 2005 me 2% me bilanc tregtar prej 3,381

mijë €, ndërsa mbulushmëria më e lartë ka qenë në vitin 2012 me 29%, bilanc tregtar prej 2,666 mijë €. Siq shihet nga figura 5, viti 2012 ka pasur mbulushmëri më të lartë të importit me eksport.

Figura 5: Vlera e bilancit tregtar për specin, në 1000 €

Burimi: DAESB-MBPZHR

3 Çmimet e tregut

Tregu i specit në Kosovë është një treg për të cilin ka një kërkesë të madhe, prandaj plasimi i specit në treg nuk paraqet ndonjë problem për kultivuesit e tij. Sasia më e madhe e prodhimit të specit përdoret për konsum njerëzor. Nga prodhimtaria në fermë një pjesë e vogël përdoret për nevoja familjare dhe pjesa më e madhe shitet në

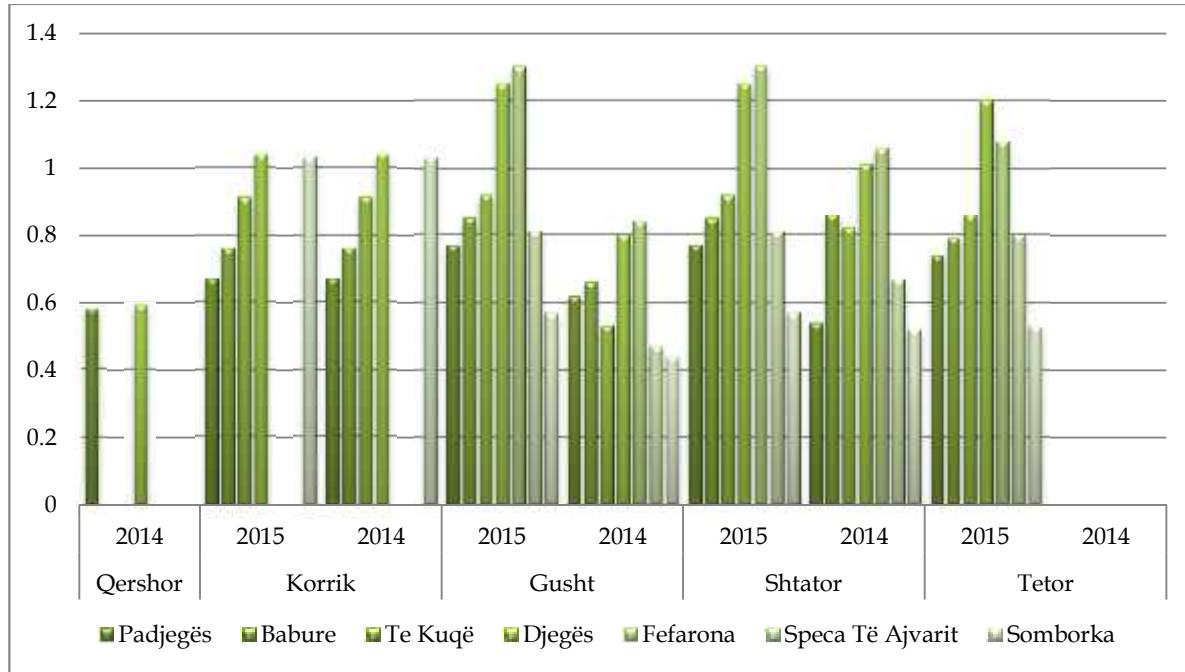
treg. Prodhimi i përgjithshëm vendor mbulon 89% të nevojave të brendshme dhe pjesa tjeter mbulohet nga importi. Në tregun tonë janë të pranishme disa lloje të specave duke përfshirë specat somborka, specat e ajvarit, feferonat, specat e djegës, specat e kuqë, baburet dhe specat pa djegës.

3.1 Çmimet në tregun vendor

Plasimi në treg i specave vendor fillon qysh nga muaji Mars (në serra) e kështu vazhdon deri në muajin Korrik kur fillon prodhimtaria në fushë të hapur dhe që vazhdon deri në muajin Totor, varur nga kushtet klimatike që e mundësojnë një cikël të tillë. Çmimet e specit varësisht nga regionet nuk dallojnë shumë dhe mesatarja brenda vitit ka qenë 0.83 €/kg.

Figura 6, tregon lëvizshmërinë e çmimeve vendore të specave gjatë viteve 2014-2015. Gjatë këtyre viteve çmimet vendore për llojet e ndryshme të specave nuk kanë pasur luhatje të mëdha. Mesatarja e çmimit për kg tek secili lloj përfshinë periudhën Korrik-Totor, periudhë gjatë së cilës prodhimi vendor është i pranishëm në treg.

Figura 6: Çmimet e shitjes së specave vendor

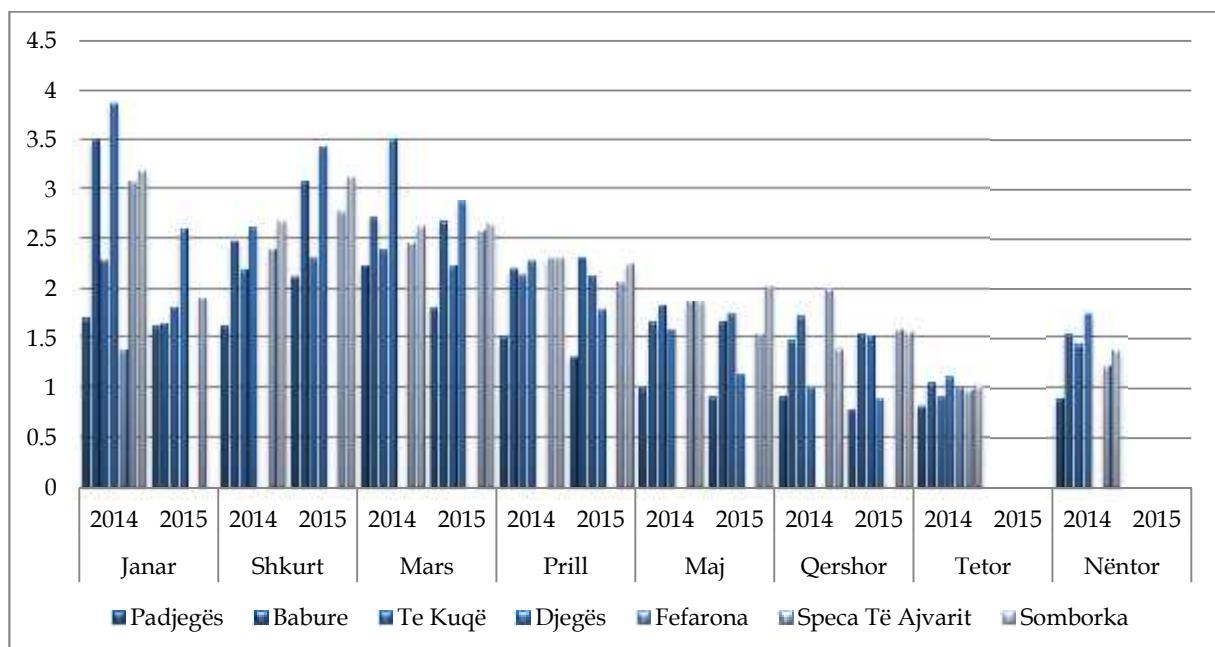
Burimi: SIT; Përpunuuar: DAESB

3.2 Çmimet e importit

Çmimi mesatar i importit në tregun e Kosovës për kulturën e specit gjatë viteve 2014-2015 ka qenë 1.91 €/kg. Gjatë periudhës Janar-Qershori çmimet e specit janë më të larta dhe kjo si rezultat i mungesës së prodhimit vendor. Figura në vijim tregon çmimet mesatare të importit të llojeve të ndryshme të specave gjatë

muajve. Periudha Janar-Qershori, kur ka mungesë të prodhimtarisë vendore, paraqet periudhën me çmimet më të larta tek të gjitha llojet e specave. Pasuar nga muaji Qershori, në Korrik fillon plasimi i prodhimtarisë vendore, ku dhe sasia e importuar është në masë shumë të vogël.

Figura 7: Çmimet e shitjes së specave të importuar

Burimi: SIT; Përpunuuar: DAESB

4 Madhësia e tregut

Tregu i përgjithshëm i specave në Kosovë në vitin 2013 vlerësohet të ishte rreth 81,974 ton. Kjo përfshinë gjithë prodhimtarinë vendore si dhe importin dhe eksportin e specave si produkt i freskët si dhe si produkt i procesuar.

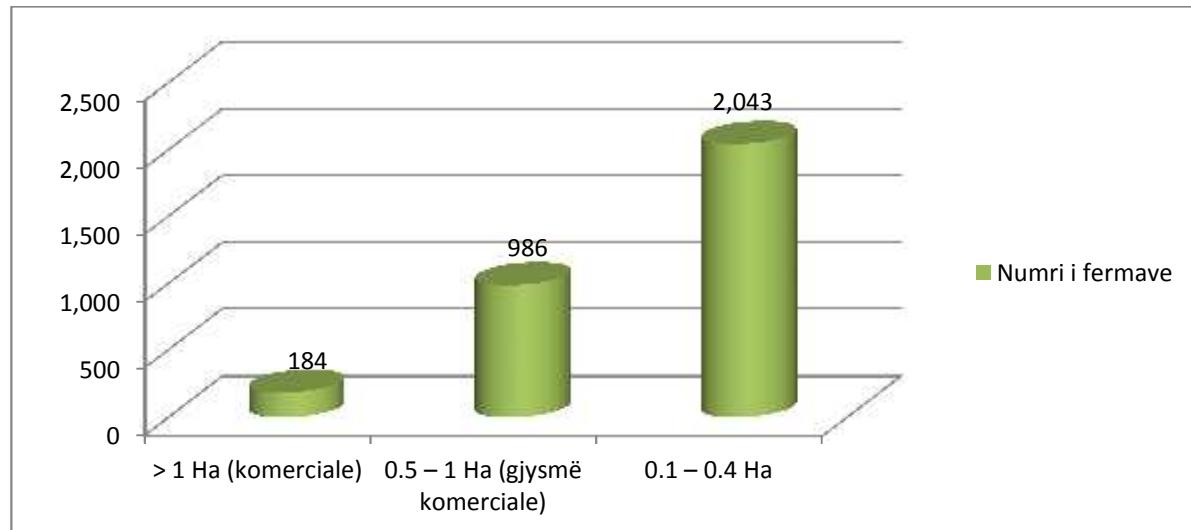
Duke u bazuar në të dhënat zyrtare të prodhimtarisë vendore si dhe në të dhënat e tregtisë rezulton që konsumi i përgjithshëm i specit për kokë banori në Kosovë është rreth 45 kg.

Prodhimtaria vendore e specave në fushë të hapur klasifikohet në bazë të regjioneve dhe madhësisë së fermave. Në figurat e mëposhtme janë paraqitur qytetet kryesore të cilat merren me kultivimin e specit në fushë të hapur dhe atë në bazë të madhësisë së fermave.

Pjesa jug-perëndimore e Kosovës paraqet sipërfaqen më të madhe të kultivuar të specave në fushë të hapur. Nga totali prej 3,213 ferma, sa edhe janë raportuar gjatë

vitit 2014, 64% janë ferma të vogla prej 0.1-0.4 ha; 30% janë ferma gjysmë komerciale me 0.5-1 ha dhe vetëm 6% prejt

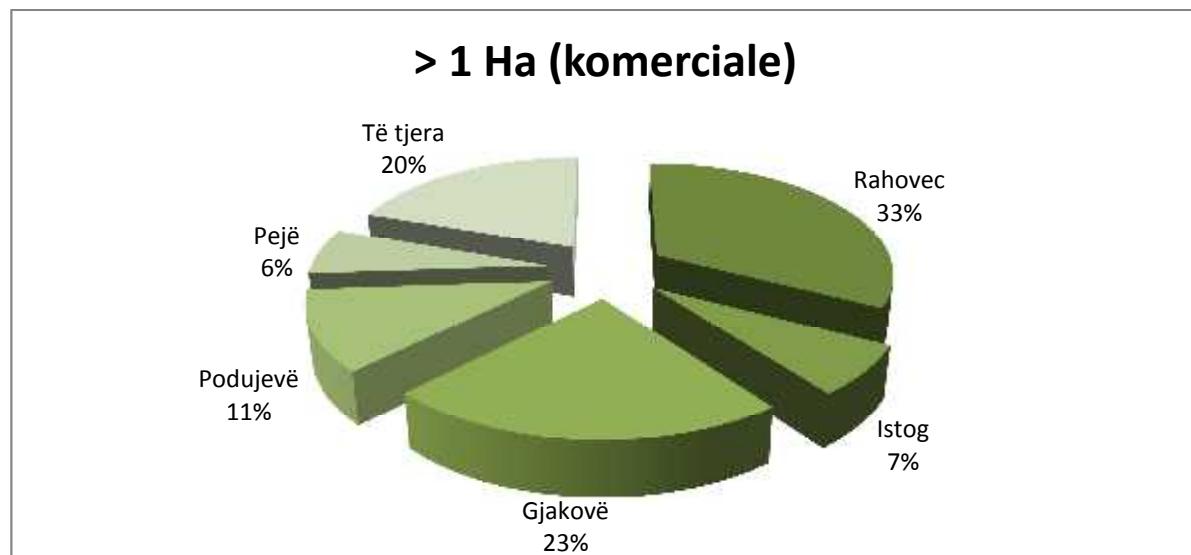
Figura 8: Numri i fermave sipas madhësive

Burimi: Drejtoritë komunale për bujqësi

Në figurën 9, janë paraqitur komunat kryesore, fermat e të cilave janë mbi 1 ha (komerciale). Rahoveci, me pjesëmarrje më të madhe ka 34% nga totali i fermave

Figura 9: Numri i fermave komerciale sipas komunave

Burimi: Drejtoritë komunale për bujqësi

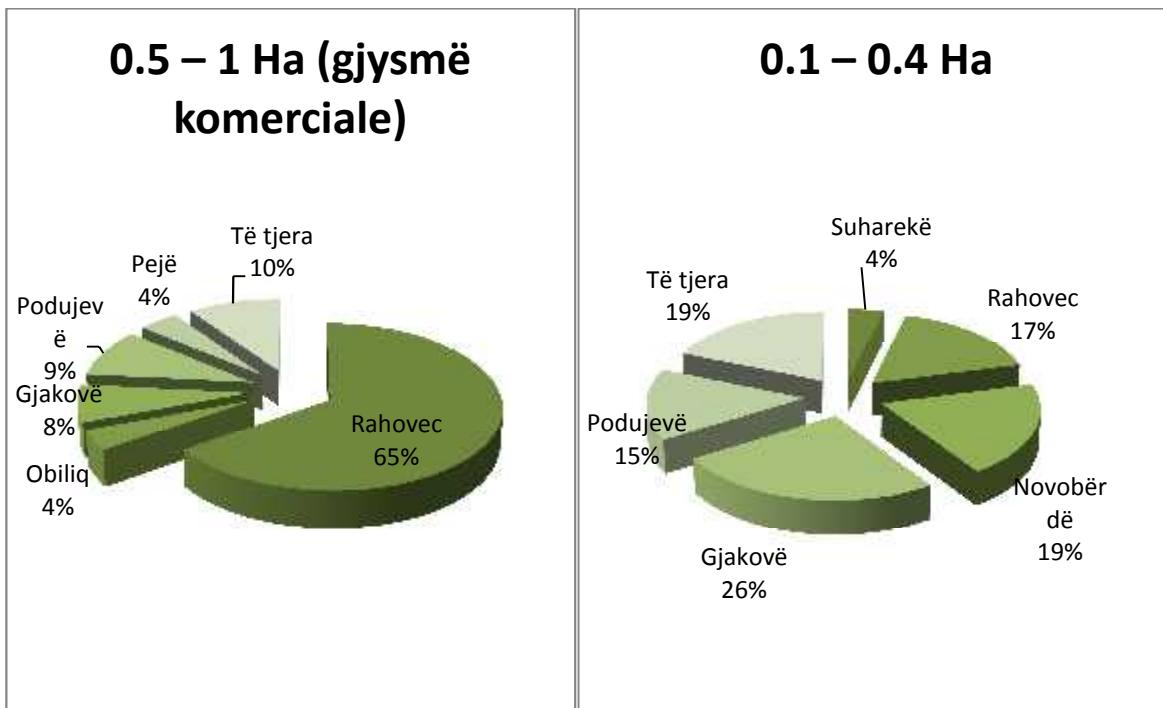
Gjithashtu në figurat e mëposhtme janë paraqitur numri i fermave të vogla dhe atyre gjysmë komerciale që merren me

totalit janë ferma komerciale me mbi 1 ha speca të mbjellur.

komerciale duke vazhduar me Gjakovën, me 24% ferma me mbi 1 ha speca të mbjellur.

kultivimin e specit në fushë të hapur në vende të ndryshme.

Figura 10: Numri i fermave gjysmë komerciale dhe të vogla

Burimi: Drejtori të komunale për bujqësi

5 Kostoja e prodhimit të specit

Tabela në vijim paraqet koston e prodhimit të specit për 1 ha në fermë me ujitje. Kjo është kosto e kalkuluar për prodhimin e specit në fushë të hapur duke përfshirë edhe prodhimin e fidaneve nga vet fermeri. Kostoja e prodhimit të fidaneve nga vet fermeri është 0.012 € për njësi.

Po ashtu, është kalkuluar edhe fuqia punëtore, kur puna kryhet nga anëtarët e familjes si dhe kur puna paguhet, sepse në Kosovë në shumicën e rasteve fermerët

punën e anëtarëve të familjes nuk e kalkulojnë dhe kjo ndikon në ngritjen e fitimit të tyre dhe nuk pasqyron fitimin real.

Të ardhurat neto, në sipërfaqe prej 1 ha janë 3,625 € nëse llogaritet se e tërë fuqia punëtore paguhet ndërsa në rast se vetëm 20% e punës paguhet të ardhurat janë më të larta, respektivisht 5,077 €. Për fermerët të cilët përfitojnë subvencione për kulturat perimore (300 €/ha) të ardhurat neto rriten për 8%.

Tabela 1: Kostoja e prodhimit të specave për ha në fushë të hapur

KULTURA: Speci në fushë të hapur / 1 ha (Speci i kuq Kurtovska)	Njësia	Vlera
TË ARDHURAT		
Speci	kg/ha	<u>30,000</u>
Totali i të hyrave	Euro	<u>9,000</u>
KOSTO VARIABILE		
Totali i inputeve	Euro	<u>2,628</u>
Shpenzimet e makinerisë	Euro	<u>731</u>
Totali i kostos variabile	Euro	<u>3,359</u>
MARZHA E KONTRIBUTIT		
Puna me pagesë (20%)	Euro	<u>363</u>
MARZHA PARA ZHVLERËSIMIT		
Zhvlerësimi	Euro	<u>200</u>
TË ARDHURAT NETO (Kur 80 % të punëve kryhen nga anëtarët e familjes)	Euro	<u>5,077</u>
Puna nga anëtarët e familjes (80%)	Euro	<u>1,452</u>
TË ARDHURAT NETO		
Subvencione	Euro	<u>300</u>
TË ARDHURAT NETO+Subvencionet	Euro	<u>3,925</u>

Burimi: DAESB-MBPZHR

5.1 Ndikimi i prodhimtarisë së specit në punësim dhe mundësia e krijimit të vendeve të reja të punës

Duke ju referuar të dhënave të fuqisë punëtore të përdorura në modelin e kostos së prodhimit të specit ku është kalkuluar fuqia punëtore e angazhuar në sipërfaqe prej 1 ha, mund të themi se një punëtor me orar të plotë të punës mund të kujdeset apo të punoj mesatarisht 1.5 ha. Në këtë kalkulim është llogaritur fuqia punëtore e angazhuar për ngritjen e serrës, për prodhimin e fidanëve, fuqia punëtore për mbjelljen dhe kultivimin e fidanëve si dhe

fuqia punëtore e angazuar për prodhimtarinë e specit. Duke marr parasysh sipërfaqen e mbjellur me spec prej 3,686 ha mund të themi se në kultivimin e kulturës së specit janë të punësuar rreth 2,500 persona të rregullt me orar të plotë të punës. Nëse sipërfaqja e mbjellur me spec në Kosovë rritet, për çdo 100 ha të sipërfaqes së shtuar do të krijuhet rreth 68 vende të rregullta të reja të punës me orar të plotë.

5.2 Mbështetja e prodhimtarisë së specit

5.2.1 Pagesat direkte për spec

Përmirësimi i konkurrencës dhe efektiviteti i prodhimit primar bujqësor paraqesin objektivat e plan programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural. Mbështetja direkte e sektorit të perimeve në fushë të hapur do të kontribuojë në realizimin e këtyre objektivave. Rritja e të hyrave, sigurimi dhe siguria e ushqimit, zvogëlimi i shpenzimeve të prodhimit janë gjithashtu arsyet e përkrahjes së këtij sektori.

Fermerët që janë kultivues të specit për të përfituar nga programi i pagesave direkte

duhet të kenë të mbjellura së paku 0.50 ha me spec në fushë të hapur dhe kjo sipërfaqe duhet të jetë në minimum 0.20 ha parcelë e pandarë. Në rast se fermeri merr me qira gjithashtu edhe sipërfaqja e marrur me qira duhet të jetë së paku 0.20 ha e pandarë, e dokumentuar përmes kontratës si dhe e kontraktuar në periudhë prej së paku një vit. Subvencionimi në formë të pagesave direkte do të bëhet për sipërfaqe të mbjellura me spec në fushë të hapur, në vlerë prej 300 €/ha.

5.2.2 Masat e zhvillimit rural që përkrahin sektorin e perimeve- specat

Në kuadër të masave të zhvillimit rural në vitin 2015 specat do të përkrahen në kuadër të masës 101, **Investimet në asetet fizike në ekonomitë bujqësore.**

Objektiva të përgjithshme të kësaj mase janë përmirësimi i aftësisë konkuruese dhe zëvendësimi i importit, krijimi i vendeve të reja të punës, përkrahja e fermerëve me qëllim të përafrimit me rregullat, standardet, politikat dhe praktikat e BE-së, përkrahja e zhvillimit ekonomik, social dhe territorial përmes zhvillimit të kapitalit fizik dhe adresimi i sfidave të ndryshimit klimatik përmes shfrytëzimit të energjisë së ripërtëritshme.

Objektivat specifike që kanë të bëjnë me sektorin e perimeve janë: rritja e prodhimit të perimeve për qëllime komerciale, përmirësimi i cilësisë me qëllim të përbushjes së standardeve kombëtare dhe atyre të BE-së, modernizimi i fermave

përmes përdorimit të pajisjeve të reja dhe mekanizmit modern, zvogëlimi i humbjeve pas vjetes nëpërmjet investimeve në fermë, në teknologjinë e ruajtjes, në infrastrukturë dhe pajisje përfazën pas vjetes, përfshirë kapacitetet për ftohje, klasifikim dhe paketim, prodhimi i energjisë së ripërtëritshme dhe përmirësimi i integrimit të fermerëve me blerësit e prodhimeve bujqësore.

Për të përfituar përmes kësaj mase fermerët, përveq kritereve të përgjithshme që shpalen në thirrjen për aplikim duhet të plotësojnë edhe disa kritere specifike për sektorin e perimtarisë.

Fermeri në momentin e aplikimit për investime në depo për perime duhet të dëshmojë posedimin e sipërfaqes bujqësore, në pronësi apo të marr me qira prej së paku 10 vjet dhe të ketë të regjistruar në Regjistrin e Fermave

sipërfaqen prej së paku 2 ha. Në rast të investimeve për ndërtimin e serrvave të reja, ekonomia bujqësore (ferma) duhet të dëshmojë se ka së paku 0.10 hektar tokë të punueshme të regjistruar në Regjistrin e Fermave.

Vlera minimale e shenzimeve të pranueshme për projekt brenda kësaj mase është 10,000 € ndërsa vlera maksimale është 120,000 €. Niveli i përkrahjes publike është 60% e shpenzimeve të pranueshme të investimit, ndërsa përkrahje shtesë prej 10% jepet për investime në zonat malore dhe 5% për fermerë të rinjë (40 vjeç ose më të rinjë).

Investimet në sektorin e perimeve dhe serrave përfshijnë:

- investimet në ndërtimin e serrave të pérherëshme për perime me madhësi minimale prej 0.1 ha;
- investimet në prodhim të energjisë në fermë nga burimet e ripërtëritëshme
- investimet në vendosjen e rrjetave për mbrojtje nga breshëri;
- investime në vendosjen ose avancimin e sistemeve të ujitjes në serrë sipas praktikave efikase të ujitjes;
- ndërtimin e objekteve për trajtim pas vjeljes (klasifikim, paketim, etiketim) dhe për ruajtje të prodhimit, si dhe depove për produktet për mbrojtje të bimëve dhe për plehëra artificiale .

Përveç në kuadër të masës 101, sektori i perimeve-specave përkrahet edhe në kuadër të masës 103, **Investimet në asetet**

fizike në përpunimin dhe tregtimin e prodhimeve bujqësore.

Kjo masë ka për qëllim që të rrisë konkurrueshmërinë e sektorit agro-ushqimor, të ndikoj në zëvendësimin e produkteve të importuara si dhe përmirësimin e produktivitetit.

Objektiva të përgjithshme të kësaj mase janë: përmirësimi i aftësisë konkurente përmes rritjes së produktivitetit dhe përdorimit të teknologjive të reja, përkrahja e bujqve me qëllim të përafshimit me standardet e BE-së dhe përmirësimin e sigurisë dhe cilësisë së ushqimit, forcimi i lidhjeve me prodhimin primar si dhe prodhimi i energjisë së ripërtëritshme me qëllim të ruajtjes së mjedisit.

Objektivat specifike të kësaj mase janë: implementimi i standardeve kombëtare dhe atyre të BE-së, përmirësimi i teknologjive të përpunimit si dhe objekteve përcjellëse, diversifikimi i aktiviteteve, përmirësimi i marketingut dhe përmirësimi i menaxhimit të mbetjeve.

Përfitues në kuadër të kësaj mase mund të janë vetëm ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme që kategorizohen sipas legjislacionit në fuqi dhe që plotësojnë standardet minimale kombëtare.

Përfituesit e mundshëm janë subjektet që kanë zhvilluar aktivitetin e tyre në sektorin përkatës për së paku dy vjet para datës së aplikimit dhe janë të regjistruar në Agjencinë për Regjistrimin e Bizneseve të Kosovës, ndërsa në rast të investimit në qendra grumbulluese dhe paketuese

kapaciteti minimal i ruajtjes duhet të jetë së paku 500 ton.

Investimet e pranueshme për specia në kuadër të kësat për promovimin e tyre.

Në kuadër të shpenzimeve të marketingut hyjnë përgatitja dhe shtypja e katalogëve, fletëpalosjeve, broshurave, posterëve, prodhimi i audio dhe videospoteve promovuese, por jo edhe shpërndarja e tyre. Vlera e shpenzimeve të marketingut është e kufizuar në 5% të investimeve të pranueshme.

Në kuadër të investimeve të pranueshme hyjnë: ndërtimi dhe renovimi i objekteve (blerja e pronës është e përfshirë), blerja e makinerive dhe pajisjeve duke përfshirë programet kompjuterike, shpenzimet e tjera që lidhen me projektin si shpenzimet për arkitekt, inxhinier dhe shpenzimet për studime paraprake si dhe nxjerra e dokumenteve dhe lejeve paraprake janë të pranueshme deri në 7% por jo më shumë se 20,000 € të shpenzimeve të pranueshme për projekt kurse shpenzimet për

përgatitjen e planit të biznesit janë të pranueshme deri në 3% por jo më shumë se 5,000 € të shpenzimeve të pranueshme për projekt. Të pranueshme janë edhe shpenzimet administrative edhe nëse ato ndodhin para nënshkrimit të kontratës vetëm në rast se projekti është përzgjedhur dhe kontraktuar nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

Vlera minimale e pranueshme për projekt është 30,000 € ndërsa vlera maksimale 400,000 €. Përkrahja publike është në nivelin 50% të shpenzimeve të pranueshme të investimit, ndërsa vetëm për investimet që kanë të bëjnë me trajtimin e mbetjeve përkrahja rritet në 60%. Pagesa bëhet me dy këste ku pjesa e parë prej 50% jepet në formë të paradhënisë pas nënshkrimit të kontratës ndërsa pjesa tjetër pas përfundimit të investimit të përgjithshëm. Në total për përkrahje të pemëve dhe perimeve në kuadër të kësaj mase janë ndarë 1,400,000 €.

Konkluzionet

Në bazë të analizave të detajuara më lartë për kulturën e specit shihet se mundësia e zhvillimit dhe investimit është e lartë. Rritja e sipërfaqës së kutivuar ndër vite, kushtet e favorshme klimatike dhe çmimet e përshtatshme për treg janë tregues për potencial të zhvillimit së kësaj kulture.

Prodhimtaria e specit në Kosovë kryesisht orientohet për konsum, pjesa më e madhe konsumohet si spec i freskët, por, një sasi të konsiderueshme e prodhimtarisë përdoret edhe për përpunim në kuadër të ekonomive familjare.

Përkunder faktit që Kosova mbulon nevojat e tregut vendor në kohën kur është i pranishëm prodhimi vendor, për të

përbushur nevojat vjetore vazhdimesht është i pranishëm importi i kësaj kulture. Përbushja e nevojave të tregut nga prodhimtaria vendore me 89%, është tregues që ky sektor mund të zhvillohet edhe më tutje.

Identifikimi dhe klasifikimi i regjioneve me potencial zhvillues për këtë kulturë orienton në zhvillimin e praktikave të mira bujqësore si dhe investimin në kultivim në serra, praktikë kjo e cila mundëson praninë e prodhimtarisë vendore në treg gjatë tërë vitit. Krijimi i kushteve të avancuara për kultivimin e kulturës së specit në serra dhe në fushë të hapur shihet si objektivë për vitet e ardhshme.